

Gemeente Huizen aan het woord over de aanpak van zorgfraude

Gelijktijdig met de ontwikkeling van de zorgfraude tools (toolbox, PGB barrièremodel, routekaart handhaving) liep er in de regio Gooi & Vechtstreek al een pilot op de aanpak van problematisch gedrag van zorgaanbieders. Dit is gedrag wat niet strafbaar is maar wel de rechtstaat kan ondermijnen. 'Je wil voorkomen dat dergelijke zorgverleners met bepaalde ideologieën dicht bij de kwetsbaren in de samenleving komen'. Als bijvangst kwam uit deze pilot dat er mogelijk sprake was van zorgfraude. Gemeente Huizen vertelt over de pilot, de samenhang met zorgfraude, de door de gemeente en regio genomen stappen om de kraan dicht te zetten en geeft tips voor andere gemeenten.

Regionale inkoop van zorg

In Gooi & Vechtstreek werken zeven gemeenten samen in de 'Regionale Inkooporganisatie Zorg'. Sinds de decentralisatie van de Wmo en de jeugdzorg in 2015, koopt de regio gezamenlijk zorg in. In eerste instantie was dit voornamelijk gericht op het gecontracteerd krijgen van de juiste zorgaanbieders voor de juiste zorg. Gaandeweg kwamen er vraagtekens naar voren bij de kwaliteit van de geleverde zorg en de medewerkers die werden ingezet voor het leveren van deze zorg. Daar was onvoldoende zicht op. Worden wel de juiste gekwalificeerde mensen ingezet? Zit er wat anders achter? Dit resulteerde in de wens om de voorwaarden verder aan te scherpen.

Aangescherpte contractvoorwaarden: 'de kraan aan de voorkant dicht'

Het aanscherpen van de voorwaarden was mogelijk omdat zorgaanbieders zich in deze regio – in tegenstelling tot een aantal andere regio's – voor een periode van een aantal jaren laten inschrijven als gecontracteerde partij per januari 2021. Bij het opstellen van de nieuwe contractvoorwaarden is gebruik gemaakt van het '[Normatief kader problematisch gedrag](#)' van het Rijk. Om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en zorgfraude tegen te gaan zijn tevens voorwaarden opgenomen die andere ongewenste zaken tegengaan. Zo zag de gemeente bij zorgaanbieders vaak een heel oerwoud aan onderaannemers en werkten de zorgaanbieders met veel zzp'ers waar weinig controle op is. Dergelijke zaken zijn allemaal opgenomen in de aangescherpte contractvoorwaarden, dit is volgens de lijn van de ontwikkelde tools. Het heeft ertoe geleid dat bepaalde zorgaanbieders zich niet meer hebben aangemeld omdat zij niet konden of wilden voldoen aan de gestelde eisen.

Aandacht voor verschuivingen en apart ingekochte zorg

Een aandachtspunt is dat de gemeente zag dat de partijen die zich niet meer hadden aangemeld, gingen inzetten op de Wet Langdurige Zorg (wlz) en op Persoonsgebonden Budgetten (pgb's). Toezicht op de wlz ligt niet bij gemeenten, maar is landelijk geregeld en ligt op regionaal niveau bij de zorgverzekeraars. Als je als gemeente aan de voorkant de kraan dichtzet, vindt er een verschuiving plaats. De vraag is hoe je dit goed in beeld krijgt.

Een tweede aandachtspunt is dat een gemeente, naast regionale inkoop, ook zelf nog zorg inkoop. Vanuit de persoonsgerichte aanpak is er bijvoorbeeld vaak behoefte passende maar vooral snelle zorg. Door de behoefte aan snelheid is er kans dat je in zee gaat met iemand die niet aan de

kwaliteitseisen voldoet. Hoe zorg je dat je voldoende toezicht hebt op de partij die je naar binnen haalt en de geleverde kwaliteit?

Pilot problematisch gedrag

De pilot 'aanpak problematisch gedrag' kenmerkt zich door een driesporenbeleid:

- Signaleren: medewerkers die zorgcontracten inkopen en contractbeheerders worden getraind in het herkennen van problematisch gedrag. Zij weten welke vragen ze moeten stellen.
- Intervenieren: er is een signaleringsoverleg ingesteld waarin met veiligheidspartners wordt gekeken signalen. Hieruit kan dan indien nodig de stap naar politie of sociale recherche worden genomen. Een uitdaging hierbij is de beperkte capaciteit van de sociale recherche om dergelijke zaken uit te lopen. Voor de toekomst is het van belang om te kijken naar draagvlak en eventueel uitbreiding van de sociale recherche.
- Preventief inzetten: Aan de voorkant de kraan dichtzetten door het aanscherpen van contractvoorwaarden en het toepassen van meer handhavingsmogelijkheden. Een heldere communicatie over het beleid is hierin van groot belang.

De komende jaren wordt verder ingezet op borging van de pilot. Hierin is het borgen van trainingen van belang, maar ook het trainen van de lokale medewerkers inkoop en contractbeheerders die zorg inkopen buiten de regionale inkooporganisatie om. Verder gaat de gemeente de samenwerking aan met toezichthouders op het gebied van de wlz. De basisteamdriehoek Gooi Noord heeft tevens besloten dat alle gemeenten gaan aansluiten bij het InformatieKnooppunt Zorgfraude (IKZ).

Tips voor andere gemeenten

Het is van groot belang om de kraan aan de voorkant goed dicht te zetten. Stel scherpe en heldere contractvoorwaarden op, zorg voor voldoende mogelijkheden om te handhaven (bv. het kunnen beëindigen van contracten), beperk het aantal onderaannemers en zorg voor zicht op de kwaliteit die geleverd wordt door zorgaanbieders. Dit laatste kan door openheid te laten geven in bv. medewerkers die worden ingezet. De ontwikkelde tools zijn waardevol voor regio's om hierbij te gebruiken.

Verder is het van groot belang dat alle gemeenten zich [aansluiten bij het IKZ](#). In de pilot die de regio samen met Oost Nederland draait, zien zowel Gooi & Vechtstreek als Oost Nederland partijen die in beide regio's en soms zelfs landelijk actief zijn. We moeten ons gaan organiseren, niet alleen lokaal, maar ook als Midden-Nederland en met andere regio's in Nederland. Aansluiting zoeken bij het IKZ en melden is daarin een eerste belangrijke stap om het net te dicht.